

Τίτλος πράξης: "Επιμόρφωση – Πιστοποίηση Γυναικών Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης σε Δεξιότητες Πληροφορικής Επιχειρηματικού Σεναρίου" του ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006 που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) κατά 75% και Εθνικούς πόρους κατά 25%.

Κατηγορία 4.1.1.στ: "Θετικές Ενέργειες Υπέρ των Γυναικών"

Πράξης:

Τελικός ΤΕΙ Καβάλας

Δικαιούχος:

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

Οι Τεχνολογίες των Επικοινωνιών και της Πληροφορικής εφαρμόζονται σήμερα σε κάθε σχεδόν πτυχή της οικονομικής και κοινωνικής μας δραστηριότητας. Έχουν ενσωματωθεί πλέον και είναι παρούσες σε κάθε χώρο εργασίας όπου δημιουργούν δραματικές αλλαγές με αποτέλεσμα οι άνεργοι (πολύ συχνά και οι εργαζόμενοι), να βρίσκονται μπροστά σε μια νέα πρόκληση. Το εργατικό δυναμικό, απασχολούμενο και άνεργο εξαναγκάζεται από τις ίδιες τις απαιτήσεις της καθημερινότητας σε συνεχή εκπαίδευση και επανεκπαίδευση για να ανταποκριθεί.

Στο χώρο της εργασίας οι νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς και τον μεταβάλλουν έντονα. Δημιουργούνται νέα προϊόντα και υπηρεσίες, νέες θέσεις εργασίας και νέες επιχειρηματικές δυνατότητες οι οποίες συμβάλλουν θετικά στην οικονομική ανάπτυξη και μεγέθυνση και βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Στον τομέα της αγοράς εργασίας ο κλάδος των νέων τεχνολογιών και ειδικότερα ο κλάδος της Πληροφορικής είναι ο κλάδος με τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης και απασχολησιμότητας.

Παράλληλα το περιβάλλον των επιχειρήσεων αλλάζει καθημερινά και συγχρόνως υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να προσαρμοστούν. Έτσι οι νέες επενδύσεις των επιχειρήσεων αναγκαστικά ενσωματώνουν μια σειρά από τεχνολογικές και οργανωτικές αλλαγές, οι οποίες σήμερα είναι άμεσα συνδεδεμένες με την πληροφορική.

Οι επιμέρους στόχοι που τέθηκαν στο πρόγραμμα αυτό ήταν:

- μέσω της βελτίωσης των δεξιοτήτων των μαθητριών στη χρήση των ΝΤ και η εκμάθηση βασικών αρχών επιχειρηματικότητας να επιτευχθεί η παροχή ίσων ευκαιριών σε στην αγορά εργασίας και κυρίως να διευρυνθεί ο ορίζοντας των επαγγελματικών τους επιλογών ώστε να περιλαμβάνει και επαγγέλματα παραδοσιακά ανδρικά.
- η άρση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού και η βελτίωση της προσαρμοστικότητας στο νέο περιβάλλον που δημιουργεί η Κοινωνία της Πληροφορίας.
- η ανάπτυξη και απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων σε θέματα πληροφορικής και η συνολική αναβάθμιση των προσόντων ώστε οι ωφελούμενες να μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν ως εφόδιο αναζήτησης εργασίας.
- η είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας σε τομείς που υποεκπροσωπούνται

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε βασίστηκε στις αρχές εκπαίδευσης με συνδυασμό θεωρίας και πράξης, ανάπτυξης του κριτικού τρόπου σκέψης και την αμφίδρομη σχέση εκπαιδευτών – μαθητριών. Βασικός στόχος ήταν η ενεργητική συμμετοχή των μαθητριών που επιτεύχθηκε μέσα από μελέτες περιπτώσεων, μικρές πρακτικές εργασίες, κ.α.

Βασική μεθοδολογική παράμετρος ήταν ο συνδυασμός για πρώτη φορά της παραδοσιακής διαζώσης διδασκαλίας σε εργαστήρια πληροφορικής ως προς το μέρος που αφορά την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών και στη χρήση Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης κυρίως για τα μαθήματα Επιχειρηματικότητας. Παράλληλα η ειδικά σχεδιασμένη πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης παρείχε τη δυνατότητα στις μαθήτριες να ανατρέξουν σε συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό και σε διαδραστικά βίντεο για περαιτέρω εξάσκηση σε γνώσεις και δεξιότητες στις ΤΠΕ.

Περιγραφή των εκπαιδευτικών στόχων σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων

Κάθε εκπαιδευτική ενότητα είχε σχεδιαστεί όσον αφορά το περιεχόμενο και -κυρίως- τις εκπαιδευτικές τεχνικές της έτσι, ώστε να ικανοποιεί με την υλοποίησή της εκπαιδευτικούς στόχους στα τρία επίπεδα: γνώσεων, δεξιοτήτων (τεχνογνωσία, ψυχοκινητικοί στόχοι) και στάσεων (θυμικοί στόχοι). Μόνο με την ικανοποίηση και των τριών στόχων σε κάθε εκπαιδευτική ενότητα, εκπληρώνεται ο κύριος σκοπός της.

Εισαγωγή – Ενημέρωση

Γνώσεις:

- Η γνώση των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που παρέχονται στις μαθήτριες καταρτιζόμενες από την παρακολούθηση του συγκεκριμένου προγράμματος, η πλήρη ενημέρωσή τους για τις δυνατότητες που τους παρέχονται και πώς μπορούν αυτές να αξιοποιηθούν.
- Η κατανόηση των εκπαιδευτικών στόχων του προγράμματος και η σαφής διατύπωση των προσδοκιών (σφαιρική προσέγγιση της κατάρτισης έτσι ώστε να κατανοούνται από τους καταρτιζόμενους καλύτερα οι λεπτομέρειές της).

Δεξιότητες:

- Η δυνατότητα να μπορούν να αντιληφθούν οι καταρτιζόμενοι κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος σε ποιο ακριβώς σημείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας βρίσκονται και ποιοι στόχοι επιτυγχάνονται κάθε φορά.

Στάσεις:

- Η κατανόηση της αναγκαιότητας του ρόλου και των πλεονεκτημάτων που τους δίνουν οι γνώσεις και οι δεξιότητες του προγράμματος στο εργασιακό περιβάλλον και της πρακτικής τους αξίας σε σχέση με την αύξηση της παραγωγικότητας.
- Η αίσθηση της ετοιμότητας να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα έτσι ώστε να ικανοποιηθούν οι στόχοι του.
- Η καθησύχαση ανησυχιών για τις δυνατότητες ανταπόκρισης στις απαιτήσεις της κατάρτισης, ενθάρρυνση καταρτιζομένων.

Γενικά - στόχοι αξιολόγησης

Η αξιολόγηση ενός προγράμματος είναι πολύ σημαντικό έργο, καθώς μέσω αυτής γίνεται προσπάθεια απόδοσης της αποτελεσματικότητάς του, της επίδοσής του, της ποιότητας κ.λπ..

Το σύστημα αξιολόγησης που εφαρμόστηκε, που στη συνέχεια αναλύεται, είχε οργανωθεί με τρόπο που να αφορά:

- το **περιεχόμενο** σε ό,τι αφορά κυρίως την πληρότητα και την αποτελεσματικότητα τόσο της θεωρίας όσο και της πρακτικής,
- την **οργάνωση** σε ό,τι αφορά την πληρότητα και την ποιότητα υλοποίησης και
- τα **αποτελέσματα** σε ό,τι έχει να κάνει με την επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

Η μεγαλύτερη σπουδαιότητα της αξιολόγησης είναι ότι μέσω αυτής μπορούν να εντοπιστούν προβλήματα και λάθη που έγιναν κατά την υλοποίηση και να αποφευχθούν όχι μόνο κατά την υλοποίηση μελλοντικών προγραμμάτων, αλλά και στην τρέχουσα. Αυτό είναι το κύριο πλεονέκτημα της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος.

Ο βασικός ρόλος του αξιολογητή είναι να ανατροφοδοτήσει τον επιστημονικό υπεύθυνο κυρίως με πληροφορίες οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν στο να υιοθετηθούν οι κατάλληλες παρεμβάσεις σε ό,τι εντοπιστεί ως πρόβλημα. Ένα στατικό μοντέλο αξιολόγησης («παραδοσιακή αξιολόγηση») δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί κατάλληλο για την αξιολόγηση μιας δυναμικής εκπαιδευτικής λειτουργίας και προπάντων είναι αδύνατο να οδηγήσει αποτελεσματικά σε βελτίωση, πράγμα που πρέπει να χαρακτηρίζει την αξιολόγηση. Γι' αυτό υιοθετήσαμε το μοντέλο της «**δυναμικής αξιολόγησης**».

Μετά την ολοκλήρωση των επιμορφωτικών σεμιναρίων, τα οποία υλοποιήθηκαν με συμμετέχουσες τις μαθήτριες που φοιτούσαν στην Α' και Β' τάξη των ΤΕΕ - ΕΠΑΛ και τις σπουδάστριες στο Α' εξάμηνο των ΙΕΚ – του ΥΠΕΠΘ και του ΟΑΕΔ - της Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας και τα οποία είχαν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δεξιοτήτων πληροφορικής και επιχειρηματικού σεναρίου, οι συμμετέχουσες μαθήτριες και σπουδάστριες κλήθηκαν να συμπληρώσουν ανώνυμα δύο ερωτηματολόγια, τα οποία αφορούσαν στην αξιολόγηση της επιμόρφωσης, στην οποία έλαβαν μέρος.

Ερωτηματολόγιο Νο1

Παρακάτω ακολουθεί η παρουσίαση και συζήτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, η οποία έγινε βάσει του 1^{ου} ερωτηματολογίου.

Η έρευνα ήταν δειγματοληπτική και συμμετείχαν 186 άτομα από 21 εκπαιδευτικές μονάδες της Βόρειας και της Κεντρικής Ελλάδας. Συγκεκριμένα:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	Συμμετέχουσες	Εκπ/κη Μονάδα	Συμμετέχουσες
8 ^ο ΤΕΕ Λάρισας	10	ΙΕΚ-ΟΑΕΔ Βέροιας	10
ΙΕΚ-ΟΑΕΔ Ξάνθης	10	ΙΕΚ Σερρών	10

ΙΕΚ Δράμας	10	1 ^ο ΤΕΕ Θεσσ/νίκης	10
2 ^ο ΤΕΕ Κομοτηνής	7	3 ^ο ΤΕΕ Σερρών	10
2 ^ο ΤΕΕ Κοζάνης	7	3 ^ο ΤΕΕ Ξάνθης	10
1 ^ο ΤΕΕ Δράμας	10	ΙΕΚ Καβάλας	10
2 ^ο ΤΕΕ Γιαννιτσών	6	1 ^ο ΤΕΕ Καρδίτσας	7
2 ^ο ΤΕΕ Κιλκίς	4	ΙΕΚ Πτολεμαΐδας	10
1 ^ο ΣΕΚ Κιλκίς	5	2 ^ο ΕΠΑΛ Καβάλας	8
1 ^ο ΕΠΑΛ Καβάλας	9	3 ^ο ΕΠΑΛ Σταυρούπολης	4
		ΕΠΑΛ Αγριάς	10

- Το 33% περίπου από αυτές φοιτούσαν στην Β΄ τάξη του ΤΕΕ - ΕΠΑΛ, το 21% στην Γ΄ τάξη του ΤΕΕ - ΕΠΑΛ, το 23% στο 1^ο Εξάμηνο του ΙΕΚ, το 13,5% στο 4^ο Εξάμηνο του ΙΕΚ, ενώ μόλις το 6% στο 2^ο Εξάμηνο του ΙΕΚ.
- Γενικά, τα κορίτσια προέρχονταν από τις ειδικότητες: Αισθητικής, Κομμωτικής, Ειδικών Μηχ. Λογιστηρίου, Τεχνικών Εφαρμογών Πληροφορικής με πολυμέσα, Τεχνικών Μαγειρικής Τέχνης, Προσχολικής Αγωγής και Ημερήσιας Φροντίδας παιδιών με ειδικές ανάγκες, Δημοσιογραφίας, Πληροφορικής, Νοσηλευτικής, Υγείας και Πρόνοιας, Υπαλλήλων Οικονομικών Υπηρεσιών, Βοηθών Φυσιοθεραπείας, Ιατρικών Εργαστηρίων, Κτιριακών, Κύκλου Υπηρεσιών, Βρεφοκόμων, Οικονομίας – Διοίκησης, Ηλεκτρονικών, Ειδικών Εφαρμογών Αισθητικής κλπ. Οι κυρίαρχες ειδικότητες ήταν: εκείνη της Κομμωτικής σε ποσοστό 17% περίπου και ακολουθούσαν της Νοσηλευτικής με 10,8% και της Πληροφορικής με 9,2%.
- Η ηλικία των κοριτσιών κινούνταν μεταξύ των 13 και 47 ετών, με κυρίαρχη ηλικιακή ομάδα από 16 έως 21 ετών (79,4% του δείγματος). Το 24,9% του δείγματος είναι ηλικίας από 22 έως και 30 ετών.
- Το 51% περίπου των κοριτσιών κατοικούν σε αστικές περιοχές, ενώ το 36% περίπου σε αγροτικές.
- Το επάγγελμα του πατέρα σε ποσοστό 14% είναι της κατηγορίας των Δημοσίων Υπαλλήλων (Αστυνομικός, Ιερέας, Υπάλληλος ΔΕΗ, Πυροσβέστης, Καθηγητής, Στρατιωτικός). Το 42% των πατεράδων ασκούν κάποιο ελεύθερο επάγγελμα (Ηλεκτρολόγος, Αυτοκινητιστής, Τορναδόρος, Επιπλοποιός, Έμπορος καυσίμων). Το 24% είναι Ιδιωτικοί Υπάλληλοι (Εργάτης, Υλοτόμος, Ναυτικός, Μηχανικός, Σερβιτόρος, Ζαχαροπλάστης, Γουνέμπορας), ενώ το 17% ασχολείται με την Γεωργία και την Κτηνοτροφία.
- Περισσότερες από τις μισές κοπέλες 50,3% έχουν μητέρες που ασχολούνται με τα Οικιακά, μόλις το 6% είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι (Σχολικός Φύλακας, Βοηθός θαλάμου Νοσοκομείου,

Νοσηλεύτρια, Εκπαιδευτικός). Το 9% ασκεί Ελεύθερο Επάγγελμα (Δημοσιογράφος, Κομμώτρια, Μοδίστρια, Έμπορος, Γεωπόνος, Βιοτέχνης), το 11% είναι Ιδιωτικοί Υπάλληλοι (Καθαρίστρια, Εργάτρια, Πωλήτρια, Γαζώτρια, Προωθήτρια, Υπεύθυνη Καταστήματος, Ζαχαροπλάστης, Μοντελίστ). Το 7% ασχολείται με την Γεωργία.

- Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων: για τον πατέρα σε ποσοστό 35% περίπου έχουν αποφοιτήσει από το Λύκειο, ενώ σε ποσοστό 31% περίπου φαίνεται να τελείωσαν το Γυμνάσιο. Σπουδές μετά το Λύκειο έχει κάνει μόνο το 17% των πατεράδων. Για τις μητέρες η εικόνα είναι ανάλογη και έχει ως εξής: Το 35% περίπου είναι απόφοιτες Γυμνασίου. Ακολουθούν σε ποσοστό (31%) οι απόφοιτες Δημοτικού και σε ποσοστό (21%) είναι απόφοιτες Λυκείου. Μόλις το 11,8% έχει κάνει σπουδές πέραν της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Οι γονείς των περισσότερων κοριτσιών κατάγονται από διάφορες ελληνικές πόλεις, υπάρχουν όμως και κορίτσια, των οποίων ο ένας ή και οι δύο γονείς έχουν καταγωγή: αλβανική, γερμανική, τουρκική, ρωσική, κυπριακή, γαλλική, ρουμανική, βουλγαρική.
- Ως προς το θρήσκευμα, το 93% είναι ορθόδοξες, ενώ το υπόλοιπο 7% μωαμεθανές.
- Στην πλειονότητά τους (78,5%) είναι άγαμες. Εντούτοις, σε ποσοστό 15,1% υπάρχουν οι έγγαμες με παιδιά ή χωρίς. Ελάχιστο είναι το ποσοστό των διαζευγμένων.
- Στο ερώτημα με ποιους κατοικείς, μόλις το 6% απάντησε: μόνη μου. Οι υπόλοιπες, 94%, κατοικούν με τις οικογένειες προσανατολισμού ή τις δικές τους.
- Ως προς τον βαθμό επίδοσής τους την προηγούμενη εκπαιδευτική περίοδο, οι περισσότερες φαίνεται να είναι καλές μαθήτριες – σπουδάστριες, το 61% είχε επίδοση μεταξύ 15 και 18, ενώ σε ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό 18,3% ήταν άριστες.
- Οι συμμετέχουσες γνωρίζουν αγγλικά λίγα έως καλά σε ποσοστό 64%, ενώ πολύ καλά έως άριστα σε ποσοστό 26,9%. Η γνώση της ξένης γλώσσας σε πολλές περιπτώσεις πιστοποιείται με την ύπαρξη αντίστοιχου πτυχίου. Οι περισσότερες δεν γνωρίζουν καθόλου γαλλικά (70%), σε ποσοστό 21% γνωρίζουν λίγα, ενώ οι υπόλοιπες περισσότερα. Όσον αφορά στα γερμανικά, σε ποσοστό 74% δεν γνωρίζουν καθόλου, ενώ το 15% γνωρίζει λίγα. Κάποια από τα κορίτσια μιλούν την αλβανική γλώσσα, άλλα την ιταλική, την ισπανική, τα ρωσικά, τα πολωνέζικα και τα τουρκικά.
- Οι γνώσεις τους, όσον αφορά στον υπολογιστή, ελέγχθηκαν στα θέματα επεξεργασίας κειμένου, υπολογιστικών φύλλων, διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Φαίνεται ότι τα κορίτσια έχουν μεγάλη εξοικείωση με τον υπολογιστή και συγκριμένα γνωρίζουν καλά ή πολύ καλά θέματα επεξεργασίας κειμένου το 89% των συμμετεχόντων. Κάπως μικρότερο είναι το ποσοστό για τα υπολογιστικά φύλλα, 70%, ενώ το 19% περίπου γνωρίζει λίγο. Οι γνώσεις τους σε θέματα διαδικτύου είναι καλές ως πολύ καλές σε ποσοστό 75% περίπου, ενώ το 17%

περίπου δηλώνει ότι γνωρίζει λίγο. Όσον αφορά στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι ξέρουν να το χειρίζονται καλά είναι περίπου 67%, ενώ αυτές που δηλώνουν λίγο είναι σε ποσοστό 24% περίπου.

- Περισσότερες από το 70% του δείγματος χρησιμοποιούν τον ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι τους. Από τα άτομα που διαθέτουν υπολογιστή στο σπίτι, σε ποσοστό μεγαλύτερο από το 60% έχουν και πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τους λόγους, για τους οποίους επέλεξαν την ειδικότητα αυτή, στην οποία σπουδάζουν. Αυτός μπορεί να είναι ένας ή και περισσότεροι. Κατατάσσοντας τους λόγους σύμφωνα με τις προτιμήσεις φαίνεται:
  - μου αρέσει, ταιριάζει με τα ενδιαφέροντά μου: 48%
  - διότι η ειδικότητα αυτή έχει ζήτηση στην αγορά εργασίας: 41%
  - για να αποκτήσω περισσότερα επαγγελματικά εφόδια: 37%
  - διότι με παρότρυναν οι γονείς μου: 4%
  - για να συνεχίσω να είμαι μαζί με την παρέα μου: 2%
  - για να ακολουθήσω το επάγγελμα της μητέρας μου: ένα άτομο
  - για να ακολουθήσω το επάγγελμα του πατέρα μου: κανένα άτομο
- Οι μελλοντικοί στόχοι των συμμετεχόντων φαίνονται ταξινομημένοι με βάση τις δηλώσεις των συμμετεχουσών όπως παρακάτω:
  - Θα συνεχίσω τις σπουδές μου: 27%
  - Θα εργαστώ: 33%
  - Θα δουλέψω κοντά σε κάποιον για να μάθω την τέχνη: 16%
  - Δεν έχω αποφασίσει ακόμη: 28%
- Οι περισσότερες κοπέλες θεωρούν ότι οι γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι πολύ και πάρα πολύ σημαντικές για την μελλοντική δουλειά τους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 77%, ενώ το 15% αρκετά. Ένα πολύ μικρό ποσοστό δήλωσε λίγο.
- Σε ποσοστό μεγαλύτερο του 68% θεωρούν ότι οι γνώσεις ξένων γλωσσών είναι πολύ ή και πάρα πολύ σημαντικές για τη μελλοντική τους εργασία. Αρκετά μεγάλο επίσης ποσοστό, το 31% θεωρεί ότι είναι αρκετά σημαντικές. Πολύ λίγες κοπέλες θεωρούν ότι δεν χρειάζονται ή ότι χρειάζονται λίγο οι ξένες γλώσσες.
- Σε ποσοστό μεγαλύτερο του 64% θεωρούν ότι οι γνώσεις θεμάτων επιχειρηματικότητας είναι πολύ ή πάρα πολύ σημαντικές για την μελλοντική τους εργασία. Ενώ ένα μεγάλο ποσοστό το 23% δηλώνει ότι είναι αρκετά σημαντικές.
- Όσον αφορά στους λόγους, για τους οποίους συμμετείχαν στην επιμόρφωση τα κορίτσια αυτά και κατ' επέκταση μπορούμε να θεωρήσουμε ότι αυτές ήταν και οι προσδοκίες των, ήταν:
  - Απόκτηση επαγγελματικών εφοδίων: 72% ισχύει πολύ και πάρα πολύ, 18% αρκετά

- Ενημέρωση για θέματα επιχειρηματικότητας: 68% πολύ και πάρα πολύ, 20% αρκετά
  - Πιστοποίηση στη γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών: 84% πολύ και πάρα πολύ και μάλιστα με 62% πάρα πολύ, 16% αρκετά
  - Γιατί δέχθηκαν οι φίλες μου: 81% δεν ισχύει ή ισχύει λίγο
- Στην αποτίμηση της δραστηριότητας οι κοπέλες θεώρησαν ότι ήταν κυρίως πάρα πολύ σημαντική και χρήσιμη, μετά ενδιαφέρουσα και ενημερωτική, κατόπιν επαρκής, ενώ φαίνεται να μην τη θεωρούν βαρετή, κουραστική και δύσκολη.

	Καθόλου ή λίγο	Αρκετά	Πολύ ή πάρα πολύ
Σημαντική	4,8%	16,7%	78,5%
Δύσκολη	72,6%	18,3%	9,1%
Ενημερωτική	1,6%	28%	67,2%
Επαρκής	11,2%	29%	53,8%
Ενδιαφέρουσα	3,2%	24,7%	68,2%
Χρήσιμη	3,8%	14,5%	77,9%
Βαρετή	87,1%	3,8%	3,8%
Κουραστική	78,5%	8,1%	8,7%

- Οι κοπέλες πιστεύουν ότι η δραστηριότητα, στην οποία συμμετείχαν, είχε ως συνέπεια:

	Καθόλου ή λίγο	Αρκετά	Πολύ ή πάρα πολύ
να σκεφτούν την επιλογή σπουδών τους χωρίς περιορισμούς ως προς το φύλο	37,1%	26,9%	31,7%
Να ενημερωθούν για θέματα επιχειρηματικότητας	12,4%	28,5%	54,3%
Να αποκτήσουν επαγγελματικά εφόδια	9,2%	21%	63,9%
Να επιδιώξουν την πιστοποίηση στη γνώση Η/Υ	6,5%	15,6%	74,2%
Να σκεφτούν την επιλογή του επαγγέλματος τους χωρίς περιορισμούς ως προς το φύλο	22,1%	23,1%	48,9%
Να σκεφτούν μια επιχειρηματική ιδέα	21%	25,3%	48,9%

- Κάνοντας αυταξιολόγηση της συμπεριφοράς τους στο πρόγραμμα επιμόρφωσης από απόσταση σε σχέση με την παρακολούθηση μαθημάτων στην τάξη στο παραδοσιακό πρόγραμμα σπουδών του σχολείου, οι κοπέλες δήλωσαν κατά:
  - Το 47% περίπου πως είναι περισσότερο πιθανό να μάθει το περιεχόμενο του μαθήματος, ενώ ένα ποσοστό, σχεδόν 30%, θεωρεί πως δεν υπάρχει διαφορά.
  - Το 30% περίπου πως είναι περισσότερο πιθανό να υποβάλει ερώτηση στον καθηγητή, το 27% ότι δεν υπάρχει διαφορά, ενώ το 38% ότι είναι λιγότερο πιθανό να υποβάλει ερώτηση στον καθηγητή.
  - Το 36,6% πως είναι περισσότερο πιθανό να παρακινηθεί να μελετήσει περισσότερο, το 41,1% ότι δεν υπάρχει διαφορά, ενώ μόνον το 16,7% είναι λιγότερο πιθανό να παρακινηθεί, για να μελετήσει πιο πολύ.
  - Το 42,5% πως είναι περισσότερο πιθανό να παρακολουθήσει με προσοχή τα μαθήματα, το 36% πως δεν υπάρχει διαφορά, ενώ μόνον τα 17,2% πως είναι λιγότερο πιθανό να συμβεί αυτό.
  - Το 37,6% πως είναι περισσότερο πιθανό να απαντά στις ερωτήσεις που υποβάλλει η καθηγήτρια ή ο καθηγητής, το 37,1% πως δεν υπάρχει διαφορά, ενώ το 20,4% πως είναι λιγότερο πιθανό.
  - Το 34,4% πως είναι περισσότερο πιθανό να αναπτύξει θετική στάση με το σχολείο, το 37,1% πως δεν υπάρχει διαφορά, ενώ το 24,2% πως είναι λιγότερο πιθανό.
  - Το 25,8% πως είναι περισσότερο πιθανό να αναπτύξει θετική σχέση με τις συμμαθήτριες ή τους συμμαθητές, για το 40,9% δεν υπάρχει διαφορά, ενώ 28% είναι λιγότερο πιθανό
- Οι μαθήτριες/σπουδάστριες αξιολόγησαν την επιμόρφωση από απόσταση που παρακολούθησαν στους παρακάτω άξονες δηλώνοντας αν ήταν σημαντικός τουλάχιστον ένας εξ αυτών:
  - Ο τρόπος συγγραφής του περιεχομένου: από το 7,6% δηλώθηκε ως σημαντικός
  - Η αποδέσμευση από τη συνεχή επίβλεψη της/της εκπαιδευτικού: από το 17,3% ως σημαντικός
  - Η ευκολία και προσαρμοστικότητα των μαθημάτων: από το 37,5% ως σημαντικός
  - Η ευκαιρία ενασχόλησης με ένα αντικείμενο που θα τις βοηθούσε επαγγελματικά: από το 69,5% με την παρατήρηση ότι από το 55,4% των μαθητριών / σπουδαστριών δηλώθηκε μόνον αυτός ως σημαντικός.

Ερωτηματολόγιο Νο2

Διαδικασία

Για τη δημιουργία ενός έγκυρου και αξιόπιστου οργάνου μέτρησης δημιουργήθηκε ύστερα από την επισκόπηση της βιβλιογραφίας και αφού λήφθηκαν υπόψη άλλα σχετικά όργανα (Bristow et al., 2002; Schreiner & Juillerat, 1994; Calvert, 1993; Life Attitudes, 2006) μια δεξαμενή μεταβλητών. Οι μεταβλητές αυτές διαχωρίστηκαν σε δύο θεματικές ενότητες. Σε αυτές που αφορούσαν την ικανοποίηση των εκπαιδευόμενων και σε αυτές που αναφέρονταν στις στάσεις και πεποιθήσεις τους πάνω κοινωνικά ζητήματα και στην αντίληψη του εαυτού τους. Με το σύνολο των μεταβλητών αυτών συντάχθηκε ένα ερωτηματολόγιο.

Δείγμα

Το δείγμα της ερευνητικής εργασίας αποτέλεσαν 112 γυναίκες εκπαιδευόμενες του προγράμματος ($N = 112$). Η μέση ηλικία των υποκειμένων ήταν 19,69 έτη (S.D. = 4,337), ενώ η μέση οικονομική κατάσταση ελαφρά καλύτερη της μέτριας ($M = 3,44$ / μέτρηση σε πενταβάθμια κλίμακα Likert, S.D = 0,628).

Όργανο μέτρησης

Το όργανο μέτρησης αποτελούνταν από 3 ενότητες μεταβλητών:

A) Η πρώτη ενότητα περιλάμβανε 11 μεταβλητές σχετιζόμενες με τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος.

B) Η δεύτερη ενότητα περιλάμβανε 31 μεταβλητές σχετιζόμενες με τις προσδοκίες των εκπαιδευόμενων γυναικών από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Γ) Η τρίτη ενότητα περιλάμβανε 51 μεταβλητές σχετιζόμενες με τις στάσεις των εκπαιδευόμενων απέναντι σε διάφορα θέματα όπως η ιδιωτική πρωτοβουλία, η επιχειρηματικότητα, ο ανταγωνισμός, η ανάληψη ρίσκου, η θέση της γυναίκας στην κοινωνία αλλά και με τις αντιλήψεις του δείγματος για διάφορες πλευρές της προσωπικότητάς τους.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Για τον έλεγχο της αξιοπιστίας της κάθε παραγοντικής δομής, των 2 θεματικών ενοτήτων, υπολογίστηκε ο δείκτης Cronbach 's Alpha, τιμές του οποίου μεγαλύτερες του 0,7 θεωρούνται ικανοποιητικές (Spector, 1992; Nunnally, 1978). Η έννοια της αξιοπιστίας αναφέρεται στην έκταση, κατά την οποία ένα σύνολο μεταβλητών είναι συνεπές, σε αυτό που σκοπεύει να μετρήσει (Hair et al., 1995).

Για τη διερεύνηση της δομικής εγκυρότητας της κάθε θεματικής ενότητας πραγματοποιήθηκε διερευνητική παραγοντική ανάλυση, η οποία εφαρμόζεται όταν η δομή του μοντέλου δεν είναι γνωστή ή προκαθορισμένη και χρησιμοποιούνται τα δεδομένα για να την αποκαλύψουν (Timm, 2002). Για την ολοκλήρωση της παραγοντικής ανάλυσης και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων, ακολουθήθηκε συγκεκριμένη διαδικασία και εξετάστηκαν οι κατάλληλοι δείκτες. Συγκεκριμένα:

1) Για την εξαγωγή των παραγόντων εφαρμόστηκε η μέθοδος της Ανάλυσης Βασικών Συνιστωσών (Principal Component Analysis) με Ορθογώνια Περιστροφή των αξόνων με τη μέθοδο Varimax, η οποία, κατά τους Sharma (1996) και Hair, Anderson, Tatham & Black, (1995), αποτελεί μία από τις δημοφιλέστερες μεθόδους ορθογώνιας περιστροφής.

2) Για τον έλεγχο της Συνολικής Δειγματικής Καταλληλότητας χρησιμοποιήθηκε το μέτρο K.M.O. (Kaiser- Mayer- Olkin), το οποίο είναι το πλέον δημοφιλές διαγνωστικό μέτρο και οι τιμές του κυμαίνονται από 0 έως 1. Δεν υπάρχει στατιστικός έλεγχος για τις τιμές του δείκτη, αλλά οι Kaiser και Rice (1974) συνιστούν να απορρίπτονται τιμές μικρότερες του 0,5.

3) Για περαιτέρω και πληρέστερη εξέταση της καταλληλότητας των δεδομένων για παραγοντική ανάλυση, έγινε ο έλεγχος Σφαιρικότητας του Bartlett (Bartlett's Test of Sphericity). Ο έλεγχος αυτός εξετάζει την ύπαρξη συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών και στην ουσία παρέχει τη στατιστική πιθανότητα, ο πίνακας συσχετίσεων να περιέχει σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ, τουλάχιστον, κάποιων μεταβλητών. Γίνεται με τη χρήση της χ^2 κατανομής, ενώ η p-τιμή ελέγχου εξαρτάται από το επιθυμητό επίπεδο σημαντικότητας, το οποίο συνήθως είναι μικρότερο του 5%.

4) Για τον έλεγχο της καταλληλότητας της κάθε μεταβλητής ξεχωριστά, εξετάστηκαν οι δείκτες M.S.A. οι οποίοι πρέπει να είναι μεγαλύτεροι του 0,5 (Hair et al., 1995).

5) Για τον προσδιορισμό του αριθμού των παραγόντων έχουν αναπτυχθεί πολλά κριτήρια. Το πλέον δημοφιλές είναι το κριτήριο της ιδιοτιμής (Eigenvalue), σύμφωνα με το οποίο επιλέγουμε μόνο τους παράγοντες των οποίων η τιμή υπερβαίνει το 1 (Sharma, 1996). Ένα άλλο σημαντικό κριτήριο, για την επιλογή του πλήθους των παραγόντων, είναι το κριτήριο του ποσοστού της Διακύμανσης, το οποίο ερμηνεύουν οι παράγοντες. Δεν είναι ασυνήθιστο, μία λύση που υπολογίζει το 60% της συνολικής διακύμανσης (και σε κάποιες περιπτώσεις ακόμη λιγότερο) να θεωρείται ικανοποιητική (Hair et al., 1995).

6) Για τον έλεγχο της συνεισφοράς των μεταβλητών, στο σχηματισμό των παραγόντων, ελέγχθηκαν οι φορτίσεις (loadings) τους. Η σημαντικότητα των φορτίσεων, σε σταθερό επίπεδο σημαντικότητας, εξαρτάται από το μέγεθος του δείγματος. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να ελέγχεται η τιμή της φόρτισης, σε συνδυασμό με το μέγεθος του δείγματος και το επίπεδο σημαντικότητας. Ενδεικτικά, με επίπεδο σημαντικότητας 5%, σε ένα δείγμα 100 ατόμων, φόρτιση

με απόλυτη τιμή 0,55 και άνω, θεωρείται σημαντική. Αντίστοιχα, σε δείγμα μεγαλύτερο των 200 ατόμων, φόρτιση με απόλυτη τιμή 0,40 και άνω, θεωρείται επίσης σημαντική (Hair et al., 1995). Κατά τον Sharma (1996), υψηλή φόρτιση μιας μεταβλητής σε έναν παράγοντα δείχνει ότι υπάρχουν πολλά κοινά μεταξύ του παράγοντα και της μεταβλητής. Επειδή όμως δεν είναι καθορισμένη η έννοια της υψηλής τιμής, προτείνει όπως οι φορτίσεις είναι μεγαλύτερες του 0,60 αν και πολλοί ερευνητές χρησιμοποίησαν ως οριακό σημείο την τιμή 0,40.

7) Ένα άλλο σημαντικό σημείο, για τη γενίκευση του μοντέλου, είναι η σταθερότητά του, η οποία κατά κύριο λόγο εξαρτάται από το μέγεθος του δείγματος και το πλήθος των παρατηρήσεων ανά μεταβλητή. Για καλύτερα και περισσότερο αξιόπιστα αποτελέσματα, οι Hair et al. (1995) προτείνουν, κατ' ελάχιστο, μια αναλογία 10 παρατηρήσεων ανά μεταβλητή, αν και άλλοι ερευνητές προτείνουν, κατ' ελάχιστο, 20 παρατηρήσεις ανά μεταβλητή.

Τα αποτελέσματα της παραγοντικής ανάλυσης, ανά θεματική ενότητα, παρουσιάζονται στις επόμενες υποενότητες. Παρατίθεται επιπλέον, για κάθε παράγοντα, η μέση τιμή και η τυπική απόκλιση των τιμών των μεταβλητών, από τις οποίες αποτελούνται.

Παράγοντες θεματικής ενότητας «Προσδοκίες - Ικανοποίηση»

Παράγοντας 1: Αποδοτικότητα Προγραμμάτων και Αύξηση Αυτοπεποίθησης

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Να μάθω χρήσιμα για τη ζωή μου πράγματα.	0,756
2	Να είναι αποδοτική η συμμετοχή μου στην εκπαίδευση.	0,706
3	Να αυξηθεί η αυτοπεποίθησή μου.	0,582
Cronbach's Alpha = 0,731, $M = 4,61$, $S.d. = 1,060$		

Παράγοντας 2: Γνώσεις σχετικά με την Επιχειρηματικότητα

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Να μάθω για την επιχειρηματικότητα.	0,758
2	Να μάθω για τη δημιουργία ατομικής επιχείρησης.	0,744
3	Να πειστώ για τι πρέπει να προτιμήσω το ρίσκο του επιχειρηματία από τη σιγουριά του μισθωτού.	0,683
4	Να παρουσιαστούν αντικειμενικά οι δυνατότητες των γυναικών στο χώρο της επιχειρηματικότητας.	0,603
Cronbach's Alpha = 0,687, $M = 4,49$, $S.d. = 1,080$		

Παράγοντας 3: Γνώση Υπολογιστών και Απόκτηση Επαγγελματικών Δεξιοτήτων

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Να μάθω το Word.	0,875
2	Να μάθω το Excel.	0,773
3	Να μάθω το Power Point.	0,526
4	Να μάθω του τον χειρισμό του Internet.	0,741
5	Να μάθω να παίρνω και να στέλνω e – mails.	0,685
6	Να αποκτήσω χρήσιμες επαγγελματικές δεξιότητες.	0,765
Cronbach's Alpha = 0,811, $M = 4,67$, $S.d. = 1,060$		

Παράγοντας 4: Συμπεριφορά Εκπαιδευτών

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Να είναι οι εκπαιδευτές μου φιλικοί.	0,796
2	Να έχω την υποστήριξη των εκπαιδευτών μου.	0,731
3	Να έχω την κατανόηση των εκπαιδευτών μου.	0,612
4	Να έχω επαφή με τους εκπαιδευτές μου όταν την χρειάζομαι.	0,532
Cronbach's Alpha = 0,737, $M = 4,42$, $S.d. = 1,034$		

Παράγοντας 5: Ικανότητα Εκπαιδευτών

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Να είναι οι εκπαιδευτές μου μεταδοτικοί.	0,760
2	Να επιλύουν οι εκπαιδευτές τις απορίες μου.	0,658
Cronbach's Alpha = 0,735, $M = 4,63$, $S.d. = 1,018$		

Παράγοντας 6: Μελέτη

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Να μη διαθέτω πολύ χρόνο κατά τη μελέτη μου.	0,803
2	Να μπορώ να επιλέγω εγώ το χρόνο της μελέτης μου.	0,737
3	Να μην κουραστώ πολύ κατά τη μελέτη μου.	0,523
Cronbach's Alpha = 0,708, $M = 3,80$, $S.d. = 0,953$		

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,777
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1070,654

	df	300
	Sig.	0,000
Total variance explained = 64,595		

Για τη δημιουργία των παραγόντων εξαιρέθηκαν 9 μεταβλητές λόγω χαμηλών φορτίσεων. Οι υπόλοιπες συγκροτούν 6 έγκυρους και αξιόπιστους παράγοντες.

Παράγοντες θεματικής ενότητας «Στάσεις – Πεποιθήσεις - Αντιλήψεις»

Παράγοντας 1: Στάσεις Απέναντι στον Ανταγωνισμό

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Νομίζω ότι ο ανταγωνισμός είναι απόλαυση.	0,685
2	Γενικά προτιμώ την ένταση από την ασφάλεια.	0,625
3	Προσπαθώ να είμαι μεταξύ των πρώτων.	0,563
4	Θεωρώ ότι μου αρέσει να ανταγωνίζομαι τους άλλους.	0,503
Cronbach's Alpha = 0,693, $M = 2,49$, $S.d. = 1,273$		

Παράγοντας 2: Στάσεις απέναντι στην Ανάλυση Ρίσκου

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Βρίσκω συναρπαστικό να παίρνω κάποιο ρίσκο.	0,833
2	Βρίσκω ελκυστική την ένταση που προσφέρει μια σχετικά επικίνδυνη κατάσταση.	0,683
3	Νομίζω ότι με «τραβούν» οι σχετικά επικίνδυνες καταστάσεις.	0,556
Cronbach's Alpha = 0,631, $M = 3,50$, $S.d. = 1,079$		

Παράγοντας 3: Αντιλαμβανόμενη Αποφασιστικότητα & Αποτελεσματικότητα

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Θεωρώ ότι όταν αναλαμβάνω κάτι, συνήθως το φέρνω εις πέρας.	0,789
2	Δεν φοβάμαι να αναλάβω μια απαιτητική εργασία.	0,605
3	Όταν παίρνω μια απόφαση δεν επηρεάζομαι από το φόβο της αποτυχίας.	0,586
Cronbach's Alpha = 0,622, $M = 3,52$, $S.d. = 1,103$		

Παράγοντας 4: Αντιλαμβανόμενη Αυτοπεποίθηση

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Στα δύσκολα αγχώνομαι και κάνω λάθη.	0,775
2	Αποφεύγω συνήθως τις απαιτητικές εργασίες.	0,701
3	Δεν επιχειρώ κάτι παρά μόνο όταν είμαι σίγουρη ότι θα τα καταφέρω.	0,586
Cronbach's Alpha = 0,686, $M = 3,15$, $S.d. = 1,326$		

Παράγοντας 5: Στάσεις απέναντι στη Θέση της Γυναίκας

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Πιστεύω ότι η βασική αποστολή της γυναίκας είναι να φροντίζει τα παιδιά και τον άντρα της.	0,734
2	Θεωρώ ότι μια γυναίκα αισθάνεται πληρότητα μόνο όταν έχει μια ευτυχισμένη οικογένεια.	0,728
3	Νομίζω ότι όταν η γυναίκα ασχολείται με την καριέρα της, συνήθως παραμελεί την οικογένειά της.	0,632
4	Πιστεύω ότι μια γυναίκα δεν μπορεί να κάνει καριέρα, όταν έχει μικρά παιδιά.	0,571
Cronbach's Alpha = 0,672, $M = 2,78$, $S.d. = 1,380$		

Παράγοντας 6: Αντιλαμβανόμενες Δυσχέρειες για Επιχειρηματικότητα

Μεταβλητές		Φορτίσεις
1	Θεωρώ ότι η γραφειοκρατία στην Ελλάδα δεν διευκολύνει την επιχειρηματικότητα.	0,785
2	Νομίζω ότι τα περισσότερα κέρδη των μικρών επιχειρηματιών τα παίρνει η Εφορία.	0,632
3	Θεωρώ ότι οι τόκοι των τραπεζών είναι δυσβάστακτοι για τους νέους επιχειρηματίες.	0,526
Cronbach's Alpha = 0,600, $M = 3,73$, $S.d. = 0,958$		

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,588
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	244,874
	df	78
	Sig.	0,000

Total variance explained = 63,452

Για τη δημιουργία των παραγόντων εξαιρέθηκαν 21 μεταβλητές λόγω χαμηλών φορτίσεων. Οι υπόλοιπες συγκροτούν 6 αρκετά έγκυρους και αξιόπιστους παράγοντες αν και ορισμένες τιμές του δείκτη Cronbach's Alpha, στη δεύτερη ενότητα, θεωρούνται οριακές. Ωστόσο η δομή των παραγόντων γίνεται αποδεκτή αφού θα επαναδοκιμαστεί σε μεγαλύτερο δείγμα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας απέδωσαν 12 αρκετά έγκυρους και αξιόπιστους παράγοντες, χωρισμένους ανά 6 σε 2 θεματικές ενότητες. Οι μεταβλητές των 12 παραγόντων φαίνεται ότι μπορούν να μετρήσουν τις παραμέτρους των προσδοκιών, της αξιολόγησης και εντέλει της ικανοποίησης των εκπαιδευόμενων από το πρόγραμμα εκπαίδευσής τους, καθώς επίσης των στάσεων και πεποιθήσεων έναντι διαφόρων κοινωνικών ζητημάτων και της αντίληψης του εαυτού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αθανασούλα-Ρέππα, Α., Κουτούζης, Μ., Μαυρογιώργος, Γ., Νιτσόπουλος, Β., & Χαλκιώτης, Δ. (1999). *Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική*, ΕΑΠ, Πάτρα.
2. Allport, G., (1935). *Attitudes*. Στο Γιώργας, Δ., *Κοινωνική Ψυχολογία*. Δανιάς, Αθήνα.
3. Amyx, D., & Bristow N. D. (1999). The Marketing Concept in an Academic Setting: Assessing and Comparing the Needs of Asian/Pacific Islander and Anglo Consumers of the Educational Product, *Journal of Customer Service in Marketing and Management*, 5 (4), 65-80.
4. Bank, J. (2000) *The Essence of Total Quality Management*, 2nd edition, Pearson Education Limited, Essex.
5. Bristow, D., Gulati, R., Schneider, K., & Asquith, J.-A. (2002). The Student Satisfaction With College / University Scale: An Empirical Investigation, *Marketing Educator Quarterly*, <http://www.marketingpower.com/content15121C4807.php> (25-5-2006).
6. Calvert, G. (1993). Black Enterprice, http://www.findarticles.com/p/articles/mi1365/is_n3_v24/ai_13294187/pg_1 (25-5-2007).
7. Chelladurai, P., & Riemer, H. (1997). A classification of facets of athlete satisfaction, *Journal of Sport Management*, 11, 133-159.
8. Γιώργας, Δ., (1990). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Τόμος Α' & Β'. Δανιάς, Αθήνα.
9. Druker, P. E. (1990). *Managing the non-profit organization: practices and principles*, στο Δ. Παπαδημητρίου, 1997, σ. 75, *Το μάνατζμεντ του Αθλητισμού*, Αθλότυπο, Αθήνα.
10. Hair, F., Anderson, R., Tatham, R., & Black, W. (1995), *Multivariate Data Analysis with Readings*, 4th Ed, London, Prentice-Hall International.

11. Kaiser, H. F., & Rice, J. (1974). Little Jiffy, MARK VI, *Educational and Psychological Measurement*, 34, 111 – 117.
12. Kotler, P. (2000). *Marketing Management, The millennium Edition*, Prentice Hill.
13. Kotler, P., & Andresen, A. (1996). *Strategic Marketing for Non Profit Organizations*, 5th edition, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ.
14. Kouzmin, A., Loffler, E., Klages, H., & Korac-Kakabadse, N. (1999). Benchmarking and performance measurement in public sectors—towards learning for agency effectiveness, *The International Journal of Public Sector Management* 12 (2), pp. 121–144.
15. Κόκκος, Α., (1999). *Το πεδίο, οι αρχές μάθησης, οι συντελεστές*. ΕΑΠ, Πάτρα.
16. Κοσιώνη, Α., (1999). Η φυσιολογία της μάθησης. Σημειώσεις σεμιναρίου. ΕΑΠ, Πάτρα.
17. Life Attitudes (2006). <http://www.questionpro.com/akira/showSurveyLibrary.do?surveyID=71&mod=1> (05/02/2007).
18. Nunally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*, 2nd ed., McGraw- Hill, New Delhi.
19. Noyé, D. & Piveteau, J., (1999). *Πρακτικός οδηγός του εκπαιδευτή*. Ελληνική έκδοση, Μεταίχμιο, Αθήνα.
20. Ξυροτύρη – Κουφίδου, Σ., (2001). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*, 3^η έκδοση, ΑΝΙΚΟΥΛΑ, Θεσ/νίκη.
21. Pate, S. W. Jr. (1993). Consumer Satisfaction, Determinants, and Post-Purchase Actions in Higher Education: A Model to Guide Academic Managers, *College and University*, Spring / Summer, 100-107.
22. Rogers, A., (1999). *Η εκπαίδευση ενηλίκων*. Ελληνική έκδοση, Μεταίχμιο, Αθήνα.
23. Schreiner, A. L., & Juillerat, L. S. (1994). *Student Satisfaction Inventory*, <http://survey.noellewitz.com/index.cfm?personID=1111111&> (05-01-2006).
24. Sharma, S. (1996). *Applied Multivariate Techniques*, Willey, New York.
25. Spector, P. E. (1992). Summated rating scale construction: An Introduction, in *Quantitative Applications in the Social Sciences*, p.34, Sage, Beverly Hills CA.
26. Τζωρτζάκης, Κ., & Τζωρτζάκη, Α. (2002). *Οργάνωση και Διοίκηση*, Rosili, Γέρακας, Αττική.
27. Timm, N. (2002). *Applied Multivariate Analysis*, Springer- Verlag, New York.
28. Winer, L. (1999). Pursuit of Customer Satisfaction Ruins Schools, *Marketing News*, August 2, 11.
29. Zeithaml, A. V., & Bitner, M. J. (2003). *Services Marketing*, McGraw – Hill.

Ποσοτικά στοιχεία – Δείκτες

Το σύνολο των μαθητριών που δήλωσαν συμμετοχή στα σεμινάρια, από τον Οκτώβριο 2006 έως και τον Μάιο 2008 ανέρχεται στις **5.416** μαθήτριες οι οποίες αντιστοιχούν σε **136** σχολικές μονάδες και σε **388** τμήματα εκ των οποίων τα 234 ανήκουν στο Υπουργείο Παιδείας, 11 στο Υπουργείο Υγείας, 101 στον ΟΕΕΚ και τα υπόλοιπα 42 στον ΟΑΕΔ. Από αυτές τις μαθήτριες **4.632** ολοκλήρωσαν επιτυχώς τα σεμινάρια και λάβανε βεβαίωση παρακολούθησης εφόσον εμφάνισαν 45 και άνω υποχρεωτικές παρουσίες. Το ποσοστό ολοκλήρωσης των σεμιναρίων ανήλθε σε **85,5%**.

Η κατανομή σχολικών μονάδων, τμημάτων και μαθητριών (με βεβαιώσεις) ανά νομό και περιφέρεια στον παρακάτω πίνακα δείχνει το ποσοστό συμμετοχής στα σεμινάρια του Έργου. Με σειρά προτεραιότητας οι Νομοί με τις μεγαλύτερες συμμετοχές σε προγράμματα έχουν ως εξής: Θεσσαλονίκη (104), Λάρισα (35), Δράμα (33), Σέρρες (30), Κοζάνη (25), Καβάλα (23), Μαγνησία (20), Πέλλα (17), Καρδίτσα (14), Τρίκαλα (13), Ημαθία (13), Ξάνθη (12), Πιερία (10), Ροδόπη (8), Έβρος (8), Χαλκιδική (7), Φλώρινα (5), Κιλκίς (5), Γρεβενά (4), Καστοριά (2).

Η συμμετοχή στις on-line εξετάσεις ήταν **91,6%**, πάνω από 50/100 πέτυχαν το **98%** και ο μέσος όρος της βαθμολογίας ήταν **81/100**. Οι παραπάνω δείκτες φανερώνουν ότι οι on-line εξετάσεις δεν είχαν μεγάλο βαθμό δυσκολίας. Μετά από ανάλυση και σύγκριση της διδακτέας και της εξεταστέας ύλης διαπιστώθηκε ότι η τελευταία κάλυπτε σε αρκετό βαθμό τα μαθήματα πληροφορικής, χωρίς όμως να μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνονταν πλήρως στις υψηλές απαιτήσεις των σεμιναρίων. Το αποτέλεσμα αφενός ήταν να μην αποθαρρυνθούν οι μαθήτριες και να υπάρξει μεγάλη συμμετοχή στις εξετάσεις, αφετέρου δε να έχουν μία αισιόδοξη εκτίμηση των δυνατοτήτων τους.

Όσον αφορά στις εργασίες εξ αποστάσεως, η συμμετοχή και η βαθμολογίες ήταν ως εξής:

- 1^η εργασία: συμμετοχή 70,2%, μέσος όρος βαθμολογίας 89/100
- 2^η εργασία: συμμετοχή 77,3%, μέσος όρος βαθμολογίας 79/100
- 3^η εργασία: συμμετοχή 77,1%, μέσος όρος βαθμολογίας 78/100

Όπως προκύπτει, οι εξ αποστάσεως εργασίες και εν γένει η εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία, έδρασε αρνητικά τόσο στη συμμετοχή των μαθητριών στα σεμινάρια, όσο και στην υποβολή των εργασιών.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ - ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ							
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΡΑΚΗΣ							
A/A	Νομός	Προγράμματα 2006- 07	Προγράμματα 2007- 08	Μαθήτριες 2006 - 07	Μαθήτριες 2007 - 08	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡ.	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ
1	Έβρος	5	3	62	23	8	85
2	Ξάνθη	5	7	61	91	12	152
3	Ροδόπη	4	4	48	47	8	95
	ΣΥΝΟΛΑ	14	14	171	161	28	332
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ							
1	Γρεβενά	1	3	11	26	4	37
2	Δράμα	24	9	316	112	33	428
3	Ημαθία	11	2	116	27	13	143
4	Θεσσαλονίκη	62	42	735	516	104	1251
5	Καβάλα	17	6	213	81	23	294
6	Καστοριά	0	2	0	19	2	19
7	Κιλκίς	5	0	55	0	5	55
8	Κοζάνη	17	8	208	110	25	318
9	Πέλλα	10	7	89	83	17	172
10	Πιερία	2	8	19	112	10	131
11	Σέρρες	18	12	213	140	30	353
12	Φλώρινα	3	2	35	17	5	52
13	Χαλκιδική	4	3	50	35	7	85
	ΣΥΝΟΛΑ	174	104	2060	1278	278	3338
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ							
1	Καρδίτσα	9	5	90	43	14	133
2	Λάρισα	23	12	276	147	35	423
3	Μαγνησία	13	7	159	93	20	252
4	Τρίκαλα	7	6	80	74	13	154
	ΣΥΝΟΛΑ	52	30	605	357	82	962
	ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	240	148	2836	1796	388	4632

